

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, Юніна Олександра Сергійовича на дисертацію Політанського В'ячеслава Станіславовича на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Дисертаційне дослідження Політанського В'ячеслава Станіславовича на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні» присвячене актуальним питанням у сфері інформаційно-правових технологій, які все активніше застосовуються в політичному процесі і відкривають нові ефективні засоби управління і взаємодії органів публічної влади, комерційних структур та інституцій громадянського суспільства. Прикладом таких засобів є електронне урядування, що виступає однією з управлінських інновацій сучасного розвитку світової спільноти.

Інформаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні – це принципово новий спосіб функціонування публічної влади з метою розбудови демократії за допомогою застосування широкого спектру найновітніших електронних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують надання різноманітних адміністративно-електронних послуг у режимі реального часу для всіх категорій осіб, як у вітчизняному так, і в міжнародному масштабах.

Особливо актуальною цінність організаційно-правового забезпечення електронного урядування є в контексті російської агресії проти України, оскільки в цій ситуації забезпечення обороноздатності України є першочерговою пріоритетною задачею, а організаційно-правове забезпечення державної інформаційно-комунікативної системи, в свою чергу, є важливим інструментом для реалізації цієї цього завдання.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Дисертаційна робота узгоджується з положеннями Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року; програми «eEurope» 2000 р., програми «eEurope-2002» 2002 р., програми «e-Europe 2005» 2005 р., Декларації Ради Європи «Про свободу комунікації в мережі Інтернет» 2003 р., Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи з питань електронного урядування 2003 р., Рекомендації Ради Європи із питань електронного урядування 2004 р., Плану дій із розвитку електронного урядування, під назвою «і-2010» 2006 р., Європейська стратегія соціально-економічного розвитку «Європа 2020» 2010 р., Другого плану дій із розвитку електронного урядування, під назвою «і-2011-2015» 2010 р., Плану дій електронного уряду на період 2016-2020 рр.

Безпосередня реалізація мети і завдань дослідження загалом логічно розкриває сутність актуальних проблем, вирішення яких покладено в основу дисертації. Визначена мета дослідження деталізована автором у завданнях. Мета наукової роботи полягала в тому, щоб на основі комплексного новітнього аналізу теорії адміністративного права, норм чинного спеціалізованого законодавства, практики діяльності суб'єктів сфери інформаційного менеджменту, сформулювати та вдосконалити засади організаційно-правового регулювання інноваційного розвитку України.

Відповідно до мети та завдань дослідження, у дисертації чітко сформульовані об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері формування та реалізації організаційно-правового регулювання електронного урядування в Україні. Предмет дослідження – організаційно-правові механізми забезпечення електронного урядування в Україні. Не викликають зауважень визначення об'єкта та предмета роботи. Їх зміст засвідчує фаховий підхід здобувача до обрання дослідницької проблематики.

Структура дисертації є логічною, матеріали розділів супроводжуються ґрунтовними висновками. Розв'язання поставлених завдань базується на результатах аналізу широкого кола джерел, які репрезентують вітчизняну і західну інформаційно-правову науку.

Дослідження має логічну структуру, збережено послідовність викладу матеріалу, не порушений зв'язок між структурними частинами, які розміщено у порядку градації. Дисертацію вигідно характеризує науковий стиль викладу, який, у той же час, не перенавантажений занадто складними високотехнологічними конструкціями. Позитивною і сутнісною основою є значна увага до розробки теоретичних засад дослідження. Також важливим є й те, що дисертація містить ретельний огляд численних праць з теорії та методології досліджень зарубіжних та вітчизняних вчених.

Емпіричну базу дисертації становлять узагальнення практики та звіти діяльності Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України, Антимонопольного комітету України, дані з Єдиного державного реєстру судових рішень, офіційні інтегровані звіти міжнародних організацій у сфері забезпечення електронного урядування.

3. Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій

У рефераті визначено наукову новизну одержаних результатів, які полягають в тому, що дисертація є новітнім дослідженням юридичної науки, у якому комплексно сформовано та теоретично розроблено засади організаційно-правового регулювання електронного урядування щодо: електронних послуг, електронного уряду, електронної комерції з врахуванням сучасних політико-економічних та військових умов. Наукову новизну дисертаційної роботи формують такі висновки, узагальнення та пропозиції, зокрема, уперше комплексно встановлено, що однією із істотних умов запровадження в Україні технологій електронного урядування є наявність електронних інформаційних ресурсів, які характеризуються

різноманітними формами надання інформації, організаційними, правовим та технологічними рішеннями, та кількість яких збільшується у зв'язку з розвитком відповідних технологій.

Удосконалено розуміння основних детермінантів сучасної генези організаційно-правового регулювання електронного урядування в Україні, до яких віднесено особливості зовнішньої та внутрішньої політики держави, та найбільш впливові економічні та технологічні фактори. Також сформовано наукове трактування адміністративних правовідносин щодо забезпечення та реалізації політики щодо реалізації електронного урядування в Україні як системи юридичних відносин між визначеними суб'єктами, які виникають у процесі формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки шляхом використання новітніх інформаційно-правових технологій як спеціального інструменту забезпечення публічного інтересу.

Праця В. Політанського, підсумки якої узагальнені в рефераті виглядає органічною і своєчасною, адже є прикладом результативного використання сучасної методології для найбільш успішного досягнення мети дисертаційного дослідження.

Зміст реферату засвідчує, що дисертація В. Політанського є самостійним завершеним науковим дослідженням, у якому наведено теоретико-методологічне обґрунтування та авторське розв'язання окреслених завдань.

4. Дискусійні положення щодо докторської дисертації

Основні положення дисертації дозволяють звернути увагу на новизну авторського підходу та глибину наукового аналізу, а з іншого боку – визначити деякі дискусійні питання та спрямувати інтерес автора на подальше дослідження сфери електронного урядування. Зокрема:

І. Автор досить безсистемно використовує однакові за змістом, але різні за назвою категорії, наприклад, «світові моделі електронного урядування», «система електронного урядування», «зміст електронного

урядування» тощо.

2. Не є обґрунтованою позиція здобувача щодо виокремлення повноважень суб'єктів галузевої та спеціальної компетенції стосовно організаційно-правового регулювання електронного урядування (підрозділ 1.4), адже в цій сфері роль таких суб'єктів настільки є комбінованою, що обумовлює велику складність саме в такій градації.

3. Чому адміністративний примус автор виділяє в окремому підрозділі 4.5, а не аналізує як загальний метод управлінської діяльності?

4. Автор хоч і піднімає питання війни, що призвела до внесення змін до законодавства України у сфері електронного урядування, однак, не досить часто в розділах роботи.

5. Враховуючи те, що війна з 2022 року внесла багато корективів в інформаційну безпеку, деякі відомості, заявлені в роботі, слід було б оновити відповідно до сучасних політико-міжнародних умов.

5. Загальні висновки

Загалом дисертація виконана на належному науково-методичному рівні, оформлена відповідно до державних стандартів і вимог Міністерства освіти і науки України.

У роботі немає академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кількість і обсяг публікацій відповідає встановленим вимогам. Зміст реферату повністю відповідає змісту дисертації. Пропонована робота є завершеним та оригінальним дослідженням, яке засвідчує наявність авторського підходу до розв'язання важливої проблеми організаційно-правового регулювання електронного урядування в Україні. Поставлена у дослідженні мета досягнута, основні завдання успішно вирішені.

Відтак, дисертація Політанського В'ячеслава Станіславовича на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні» відповідає вимогам МОН України щодо дисертацій поданих на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук та п.п. 7, 8, 9

Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, а його автор – Політанський В'ячеслав Станіславович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**проректор Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України**

Олександр ЮНІН